

Ministerie van buitenlandse zaken
p/a Directoraat-Generaal Buitenlandse Economische
Betrekkingen
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Uw referentie

Onze referentie

Online ingediend

Amsterdam, 29 december 2024

Betreft: reactie consultatie Wet Internationaal Verantwoord Ondernemen

Geachte lezer,

DLA Piper Nederland N.V. heeft met belangstelling kennisgenomen van de consultatieversie van het wetsvoorstel Wet Internationaal Verantwoord Ondernemen (**WIVO**). Wij complimenteren u met de snelheid waarmee dit wetsvoorstel tot implementatie van de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (**CS3D**) stand is gekomen. Wel vragen wij graag uw aandacht voor enkele punten die wat ons betreft verduidelijkt zouden kunnen worden.

Hoofdstuk 2 Gepaste zorgvuldigheid

Volgorde stappen gepaste zorgvuldigheid (art. 2.1.1 lid 1)

Ons is niet helemaal duidelijk waarom het betekenisvol samenwerken met betrokkenen in het midden van de opsomming vermeld staat. Het gaat om een overkoepelende verplichting die bij alle stappen van (a) t/m (g) relevant is. Juist om die reden is dit onderwerp ook separaat in Afdeling 2.1 geplaatst.

Het wekt bovendien enige verwarring dat het artikel op acht stappen uitkomt, daar waar de OESO Richtlijnen uitgaan van zes stappen. Diezelfde 6 stappen uit de OESO *due diligence cycle* liggen wel ten grondslag aan de CS3D en worden ook aangehaald in de memorie van toelichting. Aansluiting met de OESO-richtlijnen kan worden gevonden door onderdeel (e) in lijn met het bovenstaande separaat te plaatsen en het bieden van herstel (onderdeel (d)) als een vorm van beëindigen en beperken van feitelijke nadelige gevolgen (onderdeel (c)) te zien.

advocaten
notarissen
belastingadviseurs

DLA Piper Nederland N.V. is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 34207878.

DLA Piper Nederland N.V. is onderdeel van DLA Piper, een wereldwijde juridische dienstverlener, die haar diensten verleent door middel van verschillende zelfstandige en afzonderlijke juridische entiteiten.

Een lijst met vestigingen en relevante wet- en regelgeving kan worden ingezien op dlapiper.com.

Algemeen Telefoonnummer:
+31 20 541 9888

Definitie nadelig gevolg (art. 2.1.1 lid 2)

De memorie van toelichting bespreekt dat de onderverdeling in twee groepen mensenrechten nog onderwerp van discussie is met de Europese Commissie. Dat zal mogelijk leiden tot aanscherping van de formulering in deze bepaling, die op dit moment nog te wensen over laat. Dat ligt overigens aan de Europese wetgever, die hierin een last-minute compromis bepaling heeft gevonden die meer vragen opwerpt dan ze beantwoordt. Een paar opmerkingen ten aanzien van de kwalificatie in lid 2 sub b:

- Het is maar zeer de vraag in hoeverre mensenrechten überhaupt geschonden kunnen worden door ondernemingen; dan komen we in de sfeer van de horizontale werking van mensenrechten, en daarvan wordt in de Nederlandse rechtssfeer meestal aangenomen dat zij indirect werkt. Het is niet zozeer de particulier die een grondrecht van een andere particulier 'schendt', maar er is sprake van een inbreuk op het grondrecht. Die inbreuk speelt vervolgens een rol in de invulling van privaatrechtelijke rechtsregels. Daarbij heeft de staat een positieve verplichting om ervoor te zorgen dat de uitoefening van grondrechten niet onaanvaardbaar wordt doorkruist door particulieren.
- Dat is één van de redenen dat de relevante soft law standaarden, maar ook de CS3D, het begrip 'negatieve/nadelige gevolgen/impacts' gebruikt. Nu wordt de private 'schending' van een grondrecht via de achterdeur geïntroduceerd, zonder dat daar een gedegen rechtstheoretische onderbouwing aan ten grondslag ligt. Dat gaat in de praktijk voor problemen zorgen.
- Als er dan toch voor wordt gekozen het leerstuk van een rechtstreekse schending van een mensenrecht te introduceren, waarom dan slechts "door een onderneming of een juridische entiteit"? Is de relevante vraag niet of *anderen dan de staat* het grondrecht kunnen schenden? Zijn er mensenrechten die wel door een natuurlijk persoon kunnen worden geschonden maar niet door een rechtspersoon – ervan uitgaande dat met 'juridische entiteit' een rechtspersoon wordt bedoeld? Dat suggereert een verder onderscheid dat ons niet bekend is.
- Het lijkt ons sterk dat het "mensenrecht rechtstreeks afbreuk doet aan een wettelijk belang". Bedoeld zal zijn dat de schending van het mensenrecht afbreuk doet aan een wettelijk belang. Ook dan is dit niet duidelijk. Is een soort relativiteitstoets beoogd? Doet een schending van een mensenrecht niet altijd afbreuk aan het belang dat door dat mensenrecht beoogd te worden beschermd? En wat betekent het dat dit 'rechtstreeks' moet zijn?
- Tot slot: lid 2 sub b onder (3) introduceert een voorzienbaarheidstoets *ex post*. Had de onderneming redelijkerwijs het risico kunnen voorzien, rekening houdend met de specifieke omstandigheden van het geval? Dat klinkt sympathiek, maar gaat voorbij aan het feit dat de definitie van een "nadelig gevolg" ook gebruikt wordt voor preventieve vaststelling en beoordeling onder afdeling 2.2.2. en 2.2.3. Dus dan moet in het kader van de vraag of een nadelig gevolg zich *mogelijk* voor gaan doen, mee worden genomen of de onderneming dat risico, mits het zich manifesteert, redelijkerwijs had kunnen voorzien, rekening houdend met de specifieke omstandigheden? Dat wordt wel heel ingewikkeld.

Adresseren obstakels bij raadpleging betrokkenen (art. 2.1.2)

Artikel 13(5) CS3D verplicht ondernemingen obstakels bij de samenwerking met betrokkenen in kaart te brengen en te adresseren (De Engelse tekst spreekt van "identify and address"). Dit laatste element lijkt te zijn weggefallen in de Nederlandse versie van de Richtlijn, en wellicht daarom ook in art. 2.1.2 sub 2 WIVO. Obstakels adresseren is echt iets anders dan ze alleen in kaart brengen, en het lijkt ons daarom ons niet juist deze verplichting in te lezen in de verplichting hindernissen in kaart te brengen.

Ontbinding/opzegging (art. 2.2.3.3)

De CS3D schrijft voor dat lidstaten in hun nationale recht de mogelijkheid moeten bieden overeenkomsten te beëindigen mocht daartoe onder artikel 10 en 11 aanleiding zijn. De toelichting op artikel 2.2.3.3. derde lid lijkt ons inziens iets te gemakkelijk aan te nemen dat opschorting en ontbinding sowieso mogelijk zijn naar geldend Nederlands verbintenissenrecht, omdat niet-naleving van een gedragscode wanneer contractuele garanties zijn afgegeven 'bijvoorbeeld' een tekortkoming is, waarmee tot opschorting of ontbinding kan worden overgegaan.

Dat veronderstelt namelijk in de eerste plaats dat er altijd sprake zal zijn van zo'n contractueel gegarandeerde gedragscode. Bij bestaande meerjarige overeenkomsten is dat, in ieder geval de eerste werkingsjaren van de WIVO, in het overgrote deel van de gevallen nog niet zo. Maar ook die overeenkomsten moeten kunnen worden beëindigd; de relevante bepaling in artikel 10(6) en 11(6) CS3D is immers niet beperkt tot situaties waarin contractuele garanties zijn afgegeven. Dat die overeenkomsten onder vigerend Nederlands recht kunnen worden beëindigd is allesbehalve een gegeven. Er zou dan ofwel via de aanvullende werking van de redelijkheid en billijkheid een verplichting tot medewerking aan een actieplan moeten worden ingelezen; of wellicht valt te betogen dat de geleverde goederen, die geraakt zijn door een mensenrechten- of milieuschending, non-conform zijn. Dat zijn voorlopig vooral theoretische gedachte-exercities en lijkt onvoldoende om te voldoen aan de verplichting uit artikelen 10(6) en 11(6) CS3D.

Het veronderstelt in de tweede plaats dat het bestaan van mogelijke nadelige gevolgen altijd een schending van de gedragscode op zal leveren. Dat plaats onzes inziens iets te veel vertrouwen in de gedragscode: er zijn situaties denkbaar waarin een gedragscode op zichzelf wel is nageleefd, maar desondanks sprake van zijn van een feitelijk nadelig gevolg waartegen de zakenpartner onvoldoende actie onderneemt of kan ondernemen.

Ten derde levert niet elke tekortkoming in de nakoming een grond voor ontbinding op. Art. 6:265 BW stelt immers nog wel dat er situaties denkbaar zijn waarin, gezien de bijzondere aard of geringe betekenis van de tekortkoming, ontbinding niet gerechtvaardigd is. Ook de wettelijke regeling voor opschorting is heeft dergelijke kwalificaties: het moet gaan om verbintenissen die 'tegenover' de niet nagekomen verbintenis van de zakenpartner staan, en opschorting is bij gedeeltelijke of niet behoorlijke nakoming slechts toegestaan voor zover de tekortkoming haar rechtvaardigt.

Het zou beter zijn als het wetsvoorstel verduidelijkt dat, in de situaties omschreven in artikelen 2.2.3.3. en 2.2.4.3., geacht wordt te zijn voldaan aan de vereisten voor ontbinding en opschorting. Dat lost evenwel nog niet het hierboven geschetste probleem op in situaties waarin geen contractuele gedragscode is overeengekomen.

Kennisgevingsmechanisme (Artikel 2.2.5.2.)

Lid 3 van deze bepaling stelt dat de vertrouwelijkheid en identiteit van de kennisgever gewaarborgd moeten worden, in overeenstemming met artikel 1a derde, vierde en vijfde lid van de Wet bescherming klokkenluiders. Die laatste wet regelt inderdaad anonimiteit en vertrouwelijkheid voor 'melders', dat wil zeggen: "een natuurlijke persoon die *in de context van zijn werkgerelateerde activiteiten* een vermoeden van een misstand meldt of openbaar maakt. Dat is beperkter dan de reikwijdte van het kennisgevingsmechanisme in artikel 14 CS3D, dat van toepassing is op alle personen (inclusief rechtspersonen) die informatie of zorgen hebben over mogelijke nadelige gevolgen in de activiteitenketen. Om misverstanden te voorkomen is het beter de anonimiteit en vertrouwelijkheid van het kennisgevingsmechanisme in artikel 2.2.5.2. zelf te regelen. De onderneming die "in overeenstemming met" de Wet bescherming klokkenluiders handelt heeft immers geen verplichting de

vertrouwelijkheid te borgen van kennisgevers die niet onder de definitie van 'melders' in die laatste wet vallen.

Hoofdstuk 3 Bestrijding Klimaatverandering

Klimaattransitieplan (art. 3.1)

Artikel 3.1. bevat twee onduidelijke formulering die ook al kleefden aan artikel 22 CS3D. Het gaat dan in de eerste plaats om de laatste bijzin in lid 2 onder a, die begint met "als van toepassing". Het '*where appropriate*' in de CS3D is al even weinig verhelderend, en considerans 73 biedt ook geen houvast. Het zou de voorkeur verdienen navraag te doen bij de Europese Commissie en een en ander toe te lichten in de Memorie van Toelichting. Overigens zou "gepast" een betere vertaling zijn van "appropriate".

In diezelfde paragraaf is ook de verwijzing naar significante categorieën onduidelijk. Ook dit gebrek kleeft aan de tekst van de CS3D zelf. Duidelijk is dat deze formulering gekopieerd is uit de ESRS, maar ook daar ontbreekt een uitgebreide toelichting. De praktijk zou gebaat zijn bij verduidelijking.

Inspanningsverplichting (art. 3.3)

Wij vragen ons af of dit een juiste implementatie van de CS3D is. De *best efforts* verplichting in artikel 22 lid 1 CS3D ziet zowel op de inhoud van het plan zelf als op de uitvoering daarvan. Dat is ook logisch: zouden die twee worden losgekoppeld, zoals nu in het WIVO-voorstel, dan zou het plan een soort resultaatsverplichting worden om de meest vergaande stappen te zetten, en zou pas in de uitvoering de toets komen of dit ook uitgevoerd kan worden. Daar heeft niemand wat aan. Het plan zou een uitwerking moeten bevatten van wat de onderneming naar beste vermogen aan transitiemaatregelen denkt te kunnen nemen.

Hoofdstuk 4 Toezicht en handhaving

Verjaring (art. 4.2.2.1)

Deze bepaling lijkt mogelijk niet te kloppen. De CS3D stelt nadrukkelijk drie wetenschapsvereisten, naast het feit dat de overtreding moet zijn stopgezet. De eiser moet weet hebben van, of redelijkerwijs geacht kunnen worden weet te hebben van,

- i) het gedrag en het feit dat het een inbreuk vormt;
- ii) het feit dat hij door de inbreuk schade heeft geleden; en
- iii) de identiteit van de inbreukmaker

Feitelijk bestaat die eerste (i) uit twee losse criteria: bekendheid met het gedrag an sich betekent immers nog niet per se bekendheid met het feit dat dit gedrag een inbreuk vormt. Bij punt (ii) gaat het om bekendheid met de oorzaak van de schade, en dat veronderstelt voorafgaande bekendheid met de schade zelf. De facto gaat het dus om vijf vereisten.

Het wetsvoorstel daarentegen haakt aan bij de 2 vereisten van artikel 3:310 BW, namelijk slechts bekendheid met de schade en met de daarvoor aansprakelijke persoon. Daarover schrijft de memorie

van toelichting dat het bekendheidsvereiste in het BW "soepeler" is. Dat klopt, als soepeler betekent: de verjaringstermijn gaat eerder lopen, namelijk al bij bekendheid met twee feiten, in plaats van vijf. Wanneer de verjaringstermijn eerder gaat lopen beschermt dat de inbreukmaker: de vordering op hem verjaart immers sneller. Wanneer de verjaringstermijn later intreedt, omdat de eiser bekend moet zijn met meer feiten, is dat in het voordeel van de eiser.

We kunnen de Memorie van Toelichting dus niet goed volgen, waar zij stelt dat "om deze reden bij het bekendheidsvereiste van het eerste lid van artikel 310 van Boek 3 van het BW aangesloten [is], nu allereerst artikel 1 tweede lid van de richtlijn voorschrijft dat omzetting van de richtlijn niet mag leiden tot verlaging van het beschermingsniveau voor mensenrechten (de zogeheten "non-regressiebepaling)". Tenzij we het hier hebben over de mensenrechten van de inbreukmaker – en dat lijkt ons niet – heeft juist artikel 3:310 BW een lager beschermingsniveau dan het voorstel uit de richtlijn.

De wens om vanuit de rechtspraktijk aansluiting te zoeken bij een bekende verjaringsbepaling begrijpen wij goed, maar overtuigt niet. Het huidige voorstel wijkt immers op twee belangrijke punten ook al af van artikel 3:310 BW, namelijk de start van de verjaringstermijn en de toepasselijkheid van de lange verjaringstermijn van 20 jaar. Onzes inziens is er geen andere optie dan een speciale verjaringsbepaling in het leven te roepen voor vorderingen uit hoofde van de artikelen 10 en 11 CS3D.

Tot slot: de terminologie 'overtreding' als vertaling van '*infringement*' is in een civielrechtelijke context ongelukkig. In de terminologie van het aansprakelijkheidsrecht, en meer in het bijzonder de categorie handelen in strijd met een wettelijke plicht uit artikel 6:162 BW, waar het hier om gaat, zou 'schending' of 'wetsschending' beter passen.¹

Reikwijdte voorrangsrecht (art. 4.2.2.1)

Het wetsvoorstel verklaart "de bepalingen waarmee artikel 29 van de richtlijn zijn omgezet" van toepassing in gevallen waarin een nationaal recht van buiten de EER van toepassing is op de rechtsvorderingen. Uit de memorie van toelichting volgt dat het, naast artikel 4.2.2.1. gaat om artikelen 6:162, 6:163, 6:102 eerste lid en "afdeling 10 van boek 6 BW". Wij denken dat het nog niet helemaal werkt:

- Het verdient de voorkeur het voorrangsrecht te expliciteren in de tekst van het wetsartikel zelf, in plaats van een abstracte verwijzing naar "de bepalingen waarmee artikel 29 van de richtlijn zijn omgezet". Dat komt de kenbaarheid van de specifieke voorrangsregels en daarmee ook de rechtszekerheid ten goede.
- Een kleine verschrijving: boek 6 BW heeft titels, en de titels hebben vervolgens weer afdelingen. Met "afdeling 10 van boek 6" zal bedoeld zijn afdeling 10 van titel 1 Boek 6 BW. Overigens is artikel 6:102 BW onderdeel van die afdeling, wat de vraag opwerpt waarom dit artikel wordt benadrukt (zie ook hieronder).
- Artikel 6:162 en 6:163 BW staan in afdeling 1 van titel 3. In die afdeling staan nog meer bepalingen die eventueel relevant zouden kunnen zijn voor het bepalen van aansprakelijkheid voor schending van de artikelen 10 en 11 CS3D. Denk aan art. 6:166 BW en 6:168 BW. In aansluiting op het geheel van toepassing verklaren van afdeling 10 van titel 1 zouden we willen voorstellen ook de gehele eerste afdeling van titel 3 van toepassing te verklaren.
- Afdeling 6:102 BW laat zich niet goed begrijpen zonder ook de artikelen waar die bepaling naar verwijst (art. 6:10 en 6:13 BW) van toepassing te verklaren. Wellicht is dit beoogd en is dat de

¹ GS Onrechtmatige daad, art. 6:162 BW, aant. 5.1.3.1

reden waarom artikel 6:102 BW expliciet wordt uitgelicht terwijl het zich in de 10^e afdeling van titel 1 bevindt (die immers in zijn geheel van toepassing is verklaard). Wij vragen ons echter af of dat soort *incorporation by reference*, indien beoogd, wel werkt. Het zou zuiverder en vollediger zijn ook de relevante bepalingen waar artikel 6:102 BW naar verwijst tot voorrangrecht te verklaren – en bij voorkeur afdeling 2 van titel 1 in zijn geheel.

- Artikel 29 lid 3 sub c CS3D bepaalt dat gebods- en verbodsacties beschikbaar moeten zijn, in kort geding maar ook in een bodemprocedure. Voor kort geding staat buiten kijf dat de vraag naar de beschikbaarheid daarvan valt onder de *lex fori* en dus in geval van een Nederlandse procedure door Nederlands recht wordt beheerst. Dat ligt mogelijk anders bij de gebods- en verbodsacties in een bodemprocedure, die immers in artikel 3:296 BW een plaats hebben gevonden in het materiele recht. Om discussies daarover te voorkomen zou het zekerheidshalve goed zijn ook artikel 3:296 BW te benoemen als een voorrangregel ter uitwerking van het bepaalde in artikel 29 lid 3 sub c BW.

Relativiteit (art. 4.2.2.1): Een woord over de relativiteit in artikel 6:163 BW. Die bepaling stelt als voorwaarde dat de *geschonden norm* strekt tot bescherming van het belang van de eiser. De geschonden norm is hier artikel 10 en 11 CS3D. Dat is toch wat anders dan wat artikel 29 lid 1 sub a CS3D voorschrijft, namelijk dat de rechten en verplichtingen in de *annex* moeten strekken tot bescherming van het belang van de eiser. In theorie een andere relativiteitseis, in de praktijk valt dat hopelijk samen. Het is wellicht voor de duidelijkheid goed daar een opmerking over te plaatsen in de Memorie van Toelichting.

Hoofdstuk 5 Intrekking en Wijziging van andere wetten

Artikel 5.4 – 5.5.

Een kleine verschrijving in artikel 5.4 en 5.5., waar tweemaal gewag wordt gemaakt van de Wet Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

Artikel 6.1.

Wij begrijpen het overgangsrecht van artikel 6.1.2. niet goed. Het materiele recht dat van toepassing zou moeten zijn op aanhangige rechtsvorderingen is vermoedelijk het recht zoals dat gold ten tijde van de inbreukmakende handeling, niet het recht zoals dat gold "onmiddellijk voor het tijdstip van inwerkingtreding van dat artikel". Het procedurele recht dat van toepassing moet zijn is het recht zoals dat gold ten tijde van het aanhang maken van de rechtsvordering.

Bijlage A.1: Begrippen als bedoeld in artikel 1.1.1.

Keuze voor definitie onderneming

Wij vinden de keuze voor 'onderneming' als voornaamste drager van rechten en plichten onder de WIVO niet ideaal. Er kan geen enkele twijfel over bestaan dat de CS3D van toepassing is op vennootschappen, en juist géén aansluiting zoekt bij het Europese ondernemingsbegrip zoals we dat kennen uit het mededingingsrecht, de *undertaking*. Het doet de rechtszekerheid geen goed wanneer het begrip onderneming in het Nederlandse recht een steeds wisselende betekenis heeft, al naar gelang de

relevante wet. Dat geldt des te meer nu samenloop en/of botsing met het mededingingsrecht een belangrijk thema is bij de implementatie van de WIVO.

Dat de Europese wetgever bewust voor de term *company* heeft gekozen doet daar niet aan af: de Europese wetgever moet bewust een neutrale term hanteren die ruimte laat aan alle verschillende rechtsvormen die in de lidstaten gehanteerd worden. Bovendien is er geen overlap met het begrip *undertaking*, daar waar in het Nederlandse recht beide begrippen met 'onderneming' vertaald worden.

Begrip betrokkene

Wij verwelkomen de keuze om het begrip stakeholder te definiëren als 'betrokkene' in de WIVO; het begrip belanghebbende heeft inderdaad al een zodanig concrete betekenis in het Nederlandse (bestuurs)recht dat dit verwarring zou wekken. Om dezelfde redenen ligt de term 'onderneming' overigens niet voor de hand – de hier gemaakte keuzes zijn niet helemaal consistent.

Wij vinden het ook een goed idee een separate bepaling te wijden aan de samenwerking met en raadpleging van deze betrokkenen. Dit is immers een overkoepelende verplichting die in elke stap van de gepaste zorgvuldigheid terugkomt. De huidige formulering van de definitie, gelezen in samenhang met de relevante bepalingen suggereert echter dat de relevante betrokkenen elke keer alle in de definitie genoemde personen en groepen zijn. Zo lezen we bijvoorbeeld in artikel 2.2.3.1. lid 5 "Een preventief actieplan wordt ontwikkeld met raadpleging van betrokkenen". Nu betrokkene gedefinieerd is in bijlage A.1 als een limitatieve lijst van groepen, personen en instellingen opgesomd onder (a) t/m (g), laat de wettekst weinig ruimte voor een andere interpretatie dan dat allen onder (a) t/m (g) bij een preventief actieplan geraadpleegd moeten worden. We zien hetzelfde bij artikel 2.2.4.3., die stelt dat betrokkenen worden geraadpleegd bij een besluit tot beëindiging van een zakelijke relatie.

Dat lijkt niet in overeenstemming met doel en strekking van de CS3D, en is in ieder geval ook niet hoe stakeholder engagement werkt onder de relevante soft law standaarden. Niet iedere in (a) t/m (g) genoemde partij is altijd een betrokkene, en dat geldt des te meer naarmate de verplichting tot raadpleging op meer specifieke situaties ziet, zoals in de bovengenoemde gevallen.

Dit kan worden opgelost door aan de definitie toe te voegen "in het voorkomende geval" en de opsomming te eindigen met een "en/of" in plaats van een "en". Een andere mogelijkheid is de toevoeging van de kwalificatie "relevante" betrokkenen aan de operationele bepalingen.

Vraag 2: bevoegdheid ACM

U heeft in de consultatie expliciet gevraagd in te gaan op het toezicht op financiële ondernemingen door de Autoriteit Consument & Markt (ACM). Gezien de complexiteit en 'nieuwheid' van gepaste zorgvuldigheid op het gebied van mensenrechten en milieu als onderwerp van toezicht, past het dat één toezichthouder zich hierin specialiseert en een uniform toezichtkader ontwikkelt. De thematiek is ten aanzien van financiële ondernemingen niet dermate anders dat zij om een separate toezichthouder vraagt; dat geldt des te meer nu gepaste zorgvuldigheid ten aanzien van gefinancierde activiteiten is uitgesloten van de reikwijdte van de CS3D. Wel is informatie-uitwisseling tussen ACM en de AFM – als toezichthouder voor de CSRD – van belang.

Ten aanzien van het klimaattransitieplan ligt dit mogelijk anders. Het gaat hier immers om een separaat terrein dat eigenlijk weinig met het andere hoofdthema van de WIVO, gepaste zorgvuldigheid, van doen heeft. Voor klimaattransitieplannen geldt wel degelijk dat er een wezenlijk verschil zit in de wijze waarop financiële instellingen transitiebeleid kunnen uitvoeren versus andere sectoren. Bovendien zijn er ook al prudentiële transitieverplichtingen waar DNB toezicht op houdt. Het is het overwegen waard of DNB

niet ook toezicht zou moeten houden op klimaattransitieplannen die door de financiële sector ontwikkeld worden.

Tot slot

Wij spreken nogmaals onze dank en waardering uit voor de spoedige totstandkoming van het wetsvoorstel en de memorie van toelichting. Waar nodig zijn wij graag bereid bovenstaande opmerkingen in meer detail toe te lichten en mee te blijven denken over de best mogelijke implementatie van de CS3D.

Hoogachtend,

Jorian Hamster
Advocaat

T: +31 20 541 9281
jorian.hamster@dlapiper.com

DLA Piper Nederland N.V.

Michiel Coenraads
Advocaat/ Partner

T: +31 20 541 9949
michiel.coenraads@dlapiper.com

DLA Piper Nederland N.V.

Paul Hopman
Advocaat/Partner

T: +31 20 541 9281
paul.hopman@dlapiper.com

DLA Piper Nederland N.V.